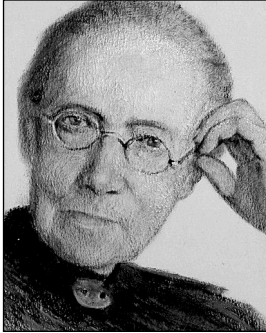

ПЕДАГОГІЧНИЙ МУЗЕЙ УКРАЇНИ ІНФОРМУЄ

Ведучий рубрики Олександр МІХНО

Педагогічний календар 2021

165 років від дня народження Софії Русової (1856–1940), української педагогині, культурно-освітньої діячки

Софія Федорівна Ліндфорс народилася 18 лютого 1856 р. в Олешні на Чернігівщині. Її батько – Федір Ліндфорс, швед за походженням, а мати – Ганна Жерве, французька. Закінчила

Фундуклеївську гімназію (1870). У 1874 р. одружилася з Олександром Русовим (1847–1915), громадським діячем, етнографом, земським статистом.

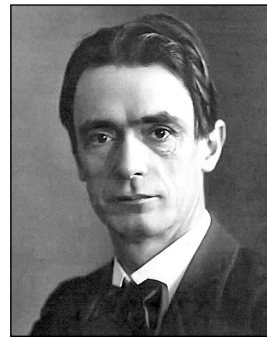
У 1910 р. в педагогічному житті сталася знаменна подія – почав виходити педагогічний журнал «Світло». Його організував Григорій Шерстюк, співредакторами були Софія Русова і Спиридон Черкасенко. Саме у «Світлі» статтями «Дитячий сад на національній ґрунті» та «Націоналізація дошкільного виховання» започатковується відомий цикл її фундаментальних праць із дошкільної педагогіки.

З серпня 1917 р. С. Русова очолює відділ дошкільної і позашкільної освіти в першому українському уряді – Генеральному секретаріаті, бере участь у створенні програм розвитку національної школи; її теоретичні праці сприяли розробленню концепції дошкільного і позашкільного виховання на засадах культурної спадщини українського народу. Першочерговими планами діяльності відділу стало налагодження тісних відносин з просвітницькими українськими організаціями, а також створення курсів інструкторів позашкільної освіти для допомоги місцевим органам в організації вечірніх та недільних шкіл, бібліотек, музеїв. Курси було відкрито 26 жовтня 1917 р. у приміщенні Педагогічного музею. Там же розміщувалося бюро Всеукраїнської учительської спілки, яку вона очолювала, та працювала редакція журналу «Вільна українська школа» – спадкоємця традицій «Світла».

На початку 1919 р. С. Русову разом з українським урядом було евакуйовано до Кам'янця-Подільського. З 1921 р. перебувала в еміграції: спочатку у Львові, потім в Тарнові (Польща), Відні і, нарешті, в Чехо-Словаччині. За кордоном С. Русова працювала в Українській господарчій академії (Подєбради), Українському високому педагогічному інституті ім. М. Драгоманова, а також в Українському інституті громадянства (з 1929 р. – Український соціологічний інститут), Українському робітничому університеті (всі у Празі). Брала активну участь у діяльності Товариства імені Г. Сковороди, Науково-педагогічного товариства, «Союзу українських установ і організацій в ЧСР», Українського

національного музею-архіву, а також у міжнародних (Рим, 1923; Прага, 1923 і 1927; Женева, 1929) та українських наукових і педагогічно-освітніх конгресах і з'їздах (Прага, 1926; Львів, 1929; Ужгород, 1935).

Померла Софія Русова 5 лютого 1940 р. у Празі, похована на Ольшанському цвинтарі.

160 років від дня народження Рудольфа Штайнера (Rudolf Steiner, 1861–1925), австрійського філософа, педагога, засновника першої Вальдорфської школи

Народився Рудольф Штайнер 27 лютого 1861 р. в м. Кральйовиці (Австро-Угорщина, територія нинішньої Хорватії). Після

закінчення реального училища вступив до Вищої технічної школи (Відень, 1879), де отримав фундаментальну природничо-наукову й математичну освіту, поглиблено вивчав філософію, літературу, історію, брав участь у науковому та художньому житті Відня. Для початку педагогічної діяльності Р. Штайнера й зародження ідей вальдорфської педагогіки були знаковими 1884–1890 роки, коли він став домашнім учителем десятирічного сина віденського комерсанта Ладислава Шпехта. Хлопчик вважався тілесно і душевно хворим, страждав гідроцефалією. На противагу твердженню лікарів, Р. Штайнер висловлював впевненість, що стан хлопчика можна значно поліпшити за умови налагодження духовно-душевного й тілесного взаємозв'язку. Цю ситуацію Р. Штайнер перетворив на завдання, яке стало джерелом його вчення. Він зазначав: «Тут я пройшов справжню школу фізіології та психології. Я зрозумів, що виховання і викладання мають стати мистецтвом, заснованим на справжньому пізнанні людини».

Першу вальдорфську школу Р. Штайнер заснував у 1919 р. для дітей робітників сигаретної фабрики «Вальдорф-Асторія» в Штутгарті (Німеччина). Основу концепції школи Р. Штайнера становила ідея поступального і цілісного розвитку дитини. Метою вальдорфських навчальних закладів є не накопичення знань дитиною, а виховання людини, орієнтованої на навколишній світ, чутливої до нового, здатної здійснювати усвідомлений вибір і брати на себе відповідальність за нього.

Рудольф Штайнер помер у місті Дорнах 30 березня 1925 р. На сьогодні у 80 країнах світу існує понад 1100 вальдорфських шкіл і 1700 дитячих садків, зокрема й в Україні: у Дніпрі, Києві, Кривому Розі, Одесі.